

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Департамент освіти і науки Житомирської обласної державної адміністрації

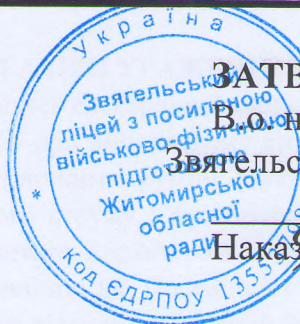
Звягельський ліцей з посиленою військово-фізичною

підготовкою Житомирської обласної ради

вул. Шевченка, 72, м. Звягель, Житомирська область, 11700

Телефони: код (04141) 3-50-19, 3-50-22, 3-50-23, факс 3-50-19, 3-50-22;

електронна адреса: licey_pvfp_nv@ukr.net, код ЄДРПОУ 13553798

ЗАТВЕРДЖУЮ:

В.о. начальника

Звягельського ліцею з ПВФП

В.Л.Онищук

Наказ № 1 від 09.01.2023 р.

ІНСТРУКЦІЯ № 103

З ОХОРОНИ ПРАЦІ ПО ЕЛЕКТРОБЕЗПЕКИ ДЛЯ ЛІЦЕЇСТІВ

Інструкція розроблена на основі ДНАОП 0.00-4.15-98 «Положення про розробку інструкцій з охорони праці», ДНАОП 0.00-8.03-93 «Порядок опрацювання та затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві», з урахуванням Типового положення про порядок проведення навчання з питань охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці України від 26.01.2005 № 15, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15.02.2005 за № 231/10511.

Інструкція з охорони праці встановлює вимоги безпеки діяльності учасників освітнього процесу. Вимоги інструкції є обов'язковими для виконання учасниками освітнього процесу ліцею відповідно до Закону України «Про охорону праці» і Кодексу законів України про працю.

ЕЛЕКТРОБЕЗПЕКА. ПРАВИЛА БЕЗПЕЧНОГО КОРИСТУВАННЯ ПОБУТОВИМИ ПРИЛАДАМИ

1. Поняття про джерела струму, їх небезпечність для життя та здоров'я людини.

Нещасні випадки від дії електричного струму трапляються через пошкодження ізоляції електроприладів, обриви електропроводів, несправні розетки.

Важкість ураження електричним струмом визначається схемою включення людини в ланцюг.

Найбільш небезпечним є дотикання людини до двох проводів або провідників струму. Життя людини буде залежати від того, наскільки швидко їй вдасться звільнитися від контакту з джерелом струму.

2. Правила користування побутовими електроприладами.

Щоб запобігти ураженню електричним струмом, не можна:

- залишати електроприлади ввімкненими без догляду;
- користуватися несправними приладами, саморобними побутовими приладами, особливо великої напруги;
- вмикати в одну розетку одночасно декілька приладів;
- торкатися оголених ділянок у місцях з'єднання приладів з клемами, вилкою, між собою;

- використовувати електричні прилади не за призначенням та не ознайомившись попередньо з інструкцією.

Правила поведінки при виявленні обірваного електричного проводу.

Небезпечно наближатися до обірваного електричного проводу. Якщо провід не покрито ізоляцією, то він становить загрозу для життя людини. Доторкнувшись до нього, можна отримати ураження внутрішніх органів. Відкинути провід можна лише за допомогою сухої деревини чи гуми.

Якщо ви побачили обірваний електричний провід, не торкайтеся його та не намагайтеся прибрати. Негайно повідомте дорослим про місцезнаходження обриву.

3. Правила поведінки поблизу електрощитової, лінії електропередач.

Небезпечно знаходитись поблизу електричних щитків і лінії електропередач. Не можна торкатися проводів під напругою. Необачний рух може призвести до ураження електрострумом.

ПЕРША ДОПОМОГА ПРИ УРАЖЕННІ ЕЛЕКТРИЧНИМ СТРУМОМ

Організм відчуває шкідливий вплив електричної енергії, або піддавшись дії розрядів атмосферної електрики (удар блискавки), або при випадковому зіткненні з електричним струмом. Явища, що виникають від зіткнення з електричним струмом, залежать від ряду умов, серед яких головну роль грають властивості електричного струму і функціональний стан самого організму. Властивості електричного струму визначаються характером струму (постійний або змінний), напругою і частотою його, напрямом, тривалістю дії. Постійний струм діє швидше, ніж змінний, але змінний небезпечніший за постійний при відносно невеликій його напрузі і низькій частоті, оскільки опір тканин змінному струму слабкіший, ніж постійному. Збільшення частоти періодів зменшує шкідливу дію струму. Високочастотні струми не небезпечні і застосовуються з лікувальною метою.

Сила струму виражається відношенням напруги струму до того опору, який мають при цьому тканини. При одній і тій же напрузі вона тим більше, чим менше опір тканин. Шкідливий вплив струму буде значно більшим при дії на вологу шкіру, тоді як суха шкіра чинить більший опір електричному струму. У опорі електричному струму істотну роль грає величина поверхні тканини, дотичної з електродами.

Істотне значення має те, через які органи проходить струм, що можна встановити, сполучаючи в думках місця входу і виходу струму. Особливо небезпечно проходження струму через серце, головний мозок, оскільки це може викликати зупинку серця і дихання. Взагалі при будь-якій електротравмі є враження серця. У важких випадках розвивається картина, що нагадує кардіошок: частий м'який пульс, постраждалий блідий, наляканий, задишка, нерідко спостерігаються судоми, зупинка дихання.

Ступінь порушень, що викликаються електричним струмом, залежить від тривалості дії струму. Відомо, що струм навіть високої напруги і великої сили не є смертельним якщо діє менше 0,1 секунди. Чутливість до електричного струму різна у різних видів тварин й навіть індивідів одного виду. Функціональний стан організму, його нервової системи грає в цьому відношенні значну роль: чим більш збудлива нервова система, тим різкіше її реакція при пропусканні струму. Електричний струм великої сили діє й безпосередньо на тканину. У місцях входу і виходу струму (найчастіше на руках і ногах) спостерігаються важкі електроопіки аж до обвуглювання. У легших випадках є так звані мітки струму округлі плями від 1 до 6 см в діаметрі, темні всередині і синюваті по периферії.

Загальна дія електричного струму на організм (залежно від сили) виявляється головним болем, нудотою, нерідко почастішанням серцевого ритму і дихання, підвищенням тиску і подальшим деяким його падінням, паралічем м'язів, набряком і водянкою.

Дія сильного струму (100 мА і вище) унаслідок збудження нервової системи спочатку викликає підвищення тиску і задишку. Потім настає гальмування ЦНС, яке супроводжується значним пониженням тиску, ослабленням і навіть тимчасовою зупинкою дихання, затьмаренням свідомості, іноді її втратою. Такий стан може виявитися у вигляді "уявної смерті". При наданні

своєчасної допомоги нерідко вдається відновити життєві функції. При електрошоку можуть наступити судоми, параліч дихання і повна зупинка роботи серця.

НЕВІДКЛАДНА ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА

Перш за все потерпілого звільняють від контакту з електрострумом (якщо це не зроблено раніше). Вимикають джерело електроживлення, а якщо це неможливо, то скидають обірваний дріт дерев'яною сухою палицею.

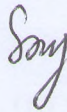
Якщо людина, що надає допомогу, одягнена в гумові чоботи і рукавички, то можна відтягнути потерпілого від електропроводу.

При зупинці дихання проводять штучне дихання, вводять серцеві і серцево-судинні засоби (0.1% розчин адреналіну - 1мл, кординамін- 2мл, 10% розчин кофеїну - 1мл підшкірно), засоби, стимулюючі дихання (1% розчин лобеліну - 1мл внутрішньо поволі або внутрішньочеревно).

Накладають стерильну пов'язку на електротравму.

Штучне дихання не припиняють протягом тривалого часу. При зупинці серця -непрямий масаж серця, внутрішньосерцеве введення розчину адреналіну і 10мл 10% розчину хлориду кальцію. Слід транспортувати потерпілого лежачи на носилках в опікове або хірургічне відділення лікувального закладу.

Розробив:
Інженер з ОП

Б.В.Онишук